

Аксютіна Анастасія Володимирівна
старший викладач кафедри цивільно-правових
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОДЮСЕРСЬКИЙ ДОГОВІР ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ НЕПОІМЕНОВАНИХ ДОГОВОРІВ

Основою виникнення зобов'язань з надання продюсерських послуг є цивільно-правовий договір. Незважаючи на стрімкий розвиток відносин у сфері створення, просування, комерціалізації та охорони творів науки, культури і мистецтва, а також збільшення кількості договорів, які укладаються у цій сфері, відповідні відносини, на жаль, не знайшли належної правової регламентації у нормах чинного законодавства. Не є винятком і договір з надання продюсерських послуг, який не згадується в жодному нормативно-правовому акті.

На значення договору було звернуто увагу ще в дореволюційний період. Так, І.А. Покровський зазначав, що будь-який договір є здійсненням приватної автономії, здійсненням тієї активної свободи, яка становить необхідне припущення самого громадянського права. Внаслідок цього верховним початком у цій галузі є принцип договірної свободи [1, с. 247]. В наш час роль договору важко переоцінити, оскільки при укладенні договору сторони самостійно визначають права і обов'язки, встановлюючи тим самим правовий режим своїх правовідносин. І тут доречним є положення про те, що договір як юридичний факт тягне за собою виникнення зобов'язання і переводить нормативні приписи в площину конкретних відносин. Як правовий регулятор договір встановлює юридичні правила, тобто нормує здійснення суб'єктивних прав і обов'язків сторін [2, с. 26].

Продюсерський договір є видом цивільно-правового договору та має свої особливості. Він не отримав спеціальної правової регламентації та підпорядковується загальним правилам зобов'язального права, включаючи в себе декілька видів договорів, оскільки згідно з положеннями ст. 6 ЦК України сторони мають право укласти договір, який не передбачений актами цивільного законодавства, але відповідає загальним засадам цивільного законодавства. Із зазначеної норми вбачається, що продюсерський договір відноситься до так званих непоіменованих договорів, тобто тих, які прямо не названі в чинному цивільному законодавстві України. Слід зауважити, що в доктрині цивільного права крім терміна «непоіменований договір» зустрічаються також поняття «нетиповий», «змішаний», «складний», «комплексний» договір, які вчені розмежовують по-різному.

Відсутність чіткої правової регламентації продюсерського договору

зумовлює ситуацію, в якій творець (автор) або виконавець (артист) та продюсер укладають договори, які прямо передбачені законом (агентський, надання послуг, відчуження майнового права чи ліцензійний тощо), проте такі договори не повністю охоплюють весь спектр взаємовідносин сторін. За таких обставин продюсерський договір, безперечно, можна віднести до непоіменованих, змішаних договорів.

Отже, законодавство не виділяє як самостійний договір продюсерський договір – будь-який договір між продюсером і артистом, що передбачає взаємне співробітництво в тому чи іншому вигляді [3]. Тому правова природа такого договору буде цілком залежати від фактичних домовленостей продюсера і артиста, які вони вирішили закріпити на папері.

Оскільки немає однозначного вирішення питання про те, які норми слід застосовувати до договорів, елементи яких містяться у змішаному договорі, К.В. Москаленко пропонує застосовувати до них норми, які містять загальні положення про зобов'язання та договори, а також норми, що регулюють кожний із поіменованих договорів [4, с. 53].

На підставі викладеного пропонуємо визначити продюсерський договір як договір, що укладається між автором, виконавцем і продюсером (фізичною або юридичною особою), відповідно до якого автор, виконавець зобов'язується передати майнові права на твір, виконання які були (будуть) створені у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання, а продюсер зобов'язується прийняти майнові права на твір за плату або безоплатно, й здійснити будь-які юридичні і фактичні дії в галузі масової культури, від імені автора, виконавця, зміст яких полягає в організації рекламних кампаній із виконавця, створення, множення творів різних видів мистецтва, їх просування на ринках з метою одержання прибутку.

Проблеми, пов'язані з практикою укладання та виконання продюсерських договорів, а також їх систематизацією, є актуальними для аналізу як вже відомих договірних зобов'язань у сфері інтелектуальної власності, їх узагальнення, виявлення загальних та особливих ознак, так і для виявлення особливостей правового режиму надання продюсерських послуг.

Література

1. Покровский И.А. Основные проблемы гражданского права. – 6-е изд., стереот. – М. : Статут, 2013.
2. Хозяйственный договор. Общие положения : учеб. пособие. – Свердловск : Свердловский юрид. институт, 1986.
3. Колосов В. Продюсерский договор с артистом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kolosov.info/produserskiy-dogovor>.
4. Москаленко К.В. Продюсерський договір в сфері музичного шоу-бізнесу: цивільно-правові аспекти : дис. канд. юр. наук : 12.00.03 / Москаленко Катерина Вікторівна. – Київ, 2014. – 189 с.